

Houding burgers tegenover bronscheiding

Inleiding

De informatie in dit document is gebaseerd op het consumentenonderzoek dat in opdracht van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) is uitgevoerd door prof. dr. Cees Midden (TU Eindhoven). Dit onderzoek is uitgevoerd als onderdeel van het kunststofketen onderzoek. Het doel van het consumentenonderzoek is om inzicht te krijgen in waar vanuit consumentenperspectief rekening mee gehouden moet worden wanneer er wijzigingen worden doorgevoerd in de inzamelsystemen van kunststof verpakkingsafval. Daarbij staan de houding en gedragsintentie van consumenten centraal ten opzichte van bronscheiding, nascheiding en statiegeld. De uitvoering gebeurde via een online enquête onder 1.012 personen die representatief zijn per inzamelsysteem. In dit document staan de belangrijkste resultaten op een rij die de houding van mensen ten aanzien van bronscheiding verklaren.

Resultaten

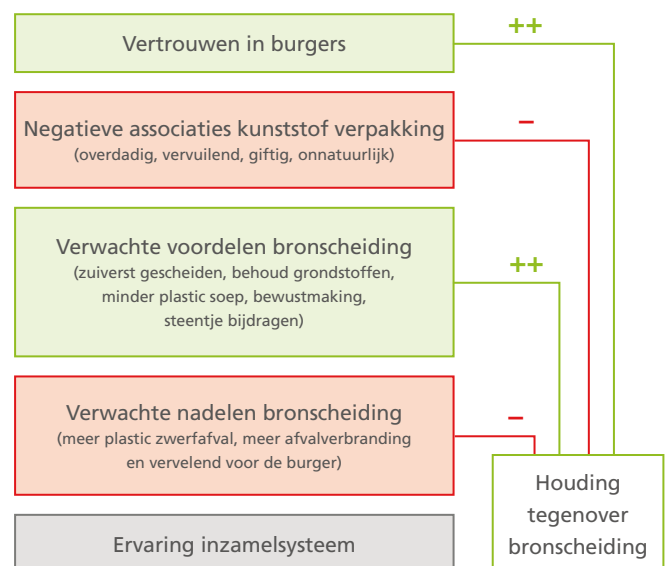
Houding tegenover bronscheiding

Over het algemeen hebben mensen een positieve houding tegenover de verschillende inzamelsystemen. Daarbij is de steun voor statiegeld het grootst, gevolgd door bronscheiding en daarna nascheiding. Ondanks deze gemiddeld positieve houding kent elk systeem ook tegenstanders.

Verklaring voor houding tegenover bronscheiding

De houding tegenover (of ook wel 'acceptatie van') een inzamelsysteem kan worden verklaard uit vier factoren: vertrouwen, associaties, verwachte voor- of nadelen en ervaring. In figuur 1 wordt weergegeven welke factoren een positieve houding (groen) of negatieve houding (rood) tegenover bronscheiding verklaren.

Verklaring voor houding tegenover bronscheiding

Figuur 1: Verklaring voor houding bronscheiding

De positieve houding tegenover bronscheiding wordt voor het grootste deel bepaald door het vertrouwen dat mensen hebben in het scheidingsgedrag van hun medeburgers en de voordelen die mensen van bronscheiding verwachten.

Een negatieve houding tegenover bronscheiding wordt in kleinere mate verklaard doordat mensen negatieve associaties hebben bij kunststof verpakkingen en mensen nadelen van bronscheiding verwachten. De ervaring die mensen hebben met bronscheiding heeft geen invloed op de houding tegenover bronscheiding.

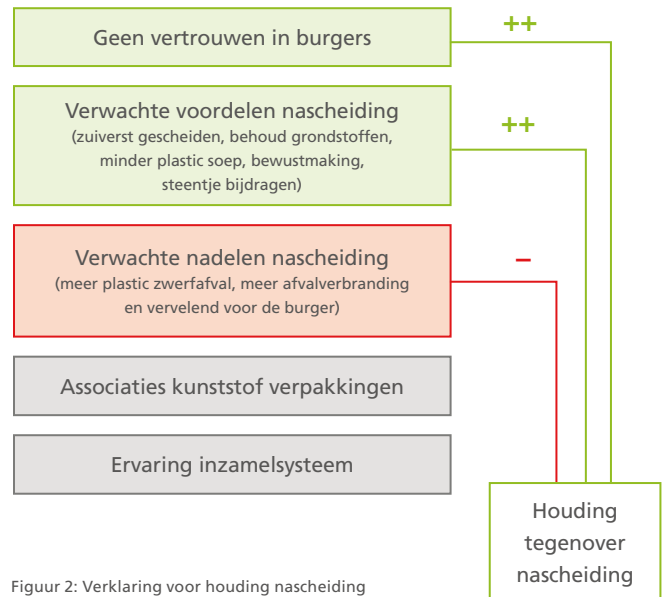
Vergelijking met nascheiding en statiegeld

De houdingen tegenover nascheiding (figuur 2) en statiegeld (figuur 3) worden door andere factoren bepaald dan de houding tegenover bronscheiding. Bij nascheiding hebben de associaties bij kunststof verpakkingen geen invloed op de houding tegenover nascheiding. Bij statiegeld speelt vertrouwen geen rol in de houding tegenover statiegeld. Voor alle drie de inzamelsystemen geldt wel dat het hebben van wel of geen ervaring met het inzamelsysteem, geen invloed heeft op de houding tegenover dat inzamelsysteem.

Geen relatie met ander duurzaam gedrag

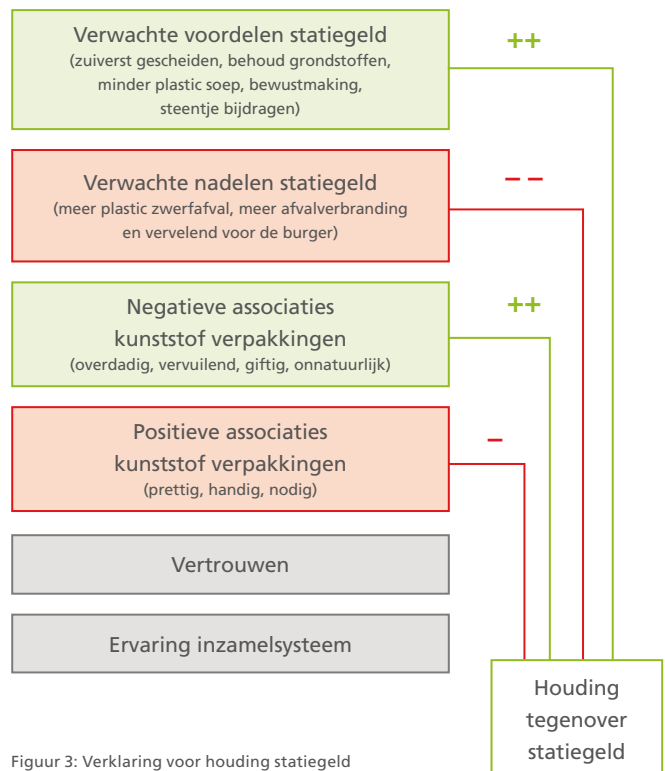
Er is geen relatie gevonden dat mensen door ervaring met bronscheiding ook ander duurzaam gedrag meer vertonen, zoals minder aankoop van producten met overdadige verpakkingen, voorkomen van zwerfafval of hergebruik van plastic tassen.

Verklaring voor houding nascheiding

Figuur 2: Verklaring voor houding nascheiding

Verklaring voor houding statiegeld

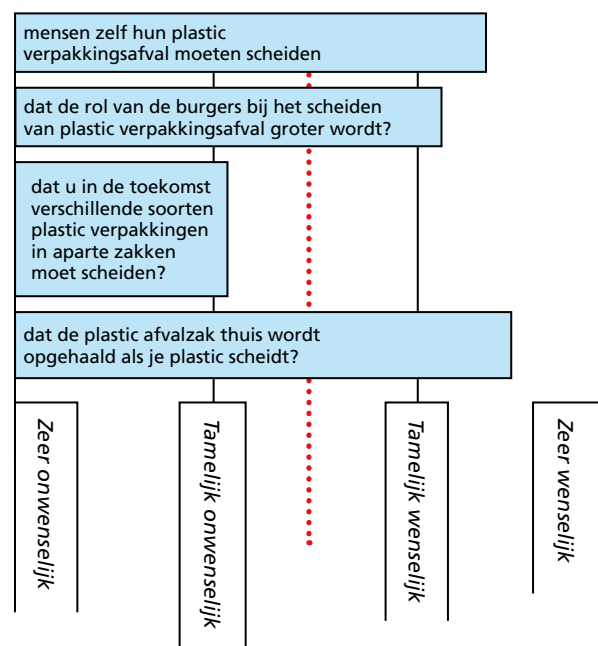
Figuur 3: Verklaring voor houding statiegeld

Noties bij wijzigingen bronscheiding

Voor veel burgers is bronscheiding een manier om een steentje bij te dragen aan het milieu en op die manier te voldoen aan hun persoonlijke norm. Bij tegenstanders van bronscheiding zien we veelal een gebrek aan vertrouwen in het scheidingsgedrag van medeburgers. Om deze groep te betrekken, zouden instrumenten kunnen worden ingezet waarbij feedback wordt gegeven op de groepsprestaties en de bijdragen van medeburgers. Daarnaast speelt gemak een belangrijke rol in goed scheidingsgedrag. Ook zal het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van inzamelsystemen bijdragen aan een verbetering van het scheidingsgedrag. De mensen die positief staan tegenover bronscheiding zijn niet automatisch positief over een uitbreiding van het systeem, waarin burgers moeten scheiden in bijvoorbeeld meer kunststof-fracties. Gemiddeld staan respondenten hier tamelijk negatief tegenover (zie figuur 4). Dit bleek ook uit de pilot Drankenkartons (2013); kennelijk wordt een bovengrens ervaren bij het aantal te scheiden stromen. In de situatie van afbouw van bronscheiding, is het belangrijk burgers mee te nemen hoe ze nog steeds een steentje kunnen bijdragen, bijvoorbeeld in de scheiding van andere afvalstromen, zoals papier en glas. En daarnaast is het in dat geval belangrijk overtuigend te communiceren dat plastic nog steeds effectief wordt gerecycled, maar zonder een expliciete rol van de burger.

In de enquête zijn vragen opgenomen die de houding tegenover bronscheiding meten. Er is zowel gevraagd naar de wenselijkheid van huidige systemen als naar mogelijke toekomstige veranderingen in de systemen (figuur 4).

Hoe onwenselijk of wenselijk vindt u dat...

Figuur 4:
Houding tegenover bronscheiding, huidige situatie en mogelijke veranderingen